

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . 4 frt.
Félévre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára . . . . . 8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Szobotka Gusztáv ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NEZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

A gazdasági év végén.

II.

Rég időkben a gazda nem igen számolt, de a mai viszonyok készítették arra, hogy ne csak számoljon, de nagyon is vigyázzon arra, hogy tulkiadások, szerencsétlenségek folytán, számadásába oly hiba ne csusszon, mely a számoskodást feleslegessé, kellemetlenné tévén, számadást egyáltalán nem készítvén — minden biztos tudat nélkül a bizonytalanságnak éljen.

Nem szükséges, hogy elvül álljon az, mikép minden gazda az aratás, illetve cséplés avagy nyomtatás befejeztével számadásait zárja le, de legcélszerűbben mégis a nyár utóján ejtheti meg a gazda számadását. Igaz ugyan, hogy a dohánytermelő még ez időtájt bizton nem zárhatja számadását, de vidékünkön nem is oly általános, nem is oly tulnag a dohánytermelés, hogy annak eredménye az egész gazdasági számadás megejtését gátolná, avagy a többi termények által elért eredményt nagy mértékben változtatná.

Bizvást megejthetjük tehát a kalászos növények betisztítása után számadásunkat. Ez idő ezen gazdasági évben itt van, számolhatunk.

Kevés kivétellel azonban a számadás eredménye nem olyan, mint minőt hittünk, mert az eredmény nem felelt meg a várakozásoknak.

A múlt év őszén lehetséges időjárás mellett szántottunk, vetettünk, volt idő elég a munkát befejezni — hosszú volt az ősz.

TÁRCZA.

Az utcán.

Igy szeretlek látni téged:
Némán, büszkén, hidegen;
Hogy mid vagyok én tenéked,
Ne sejtse más, idegen.

Titkainkat eltemettük
Ezer édes csók közé,
Nem tud rólok csak a rózsza,
Amely kebledet fődé.

Tépjed szét a rózsza szirmát,
Árulónk így nem lehet,
S szívünk hangos dobbanását
Nem értik az emberek.

Nézz reám, — ha találkozzunk —
Némán, büszkén, hidegen;
Hogy mid vagyok én tenéked,
Ne tudja más idegen.

„O. É.” után.)

Kempelen Farkas.

Azért az egy mosolyért.

Nagy keserűség tölté el Száraz István szolgabíró ur lelkét. Hogy ne! Az egész világ ellene esküdött. Milyen neve van! Száraz bíró! S még hozzá István. Ha már az első apjától származott reá, találtak volna a löcsei Kalen-

Eljött a tél, nem volt az sem rosszabb a többinél, de a tavaszi és nyári időjárás megszámlálhatlan károkat okozott. A tavaszi fagyok elvették buzavetéseink egy részét, megfelezte a repcevetéseket a sok száraz hideg, beállott később a sok, gyors hideg eső és rongálta, fejlődésében gátolta a növényzetet.

Évtizedeken át oly állandó szárazság, mint e nyáron, nem volt észlelhető, volt megyénkben nagy terület, melyen tavasz óta nem ázott meg a föld borozda fenekig, learattunk, berakodtunk, elcsépeztünk egyetlen oly eső nélkül, mely legalább a kapás-növényeket legkevésbé is elősegítette volna.

Nem fejlődött ki ily körülmények között sem az őszi, sem a tavaszi vetés és így természetesen, hogy az átlag eredmény kevesebb az alaposan reményelnél; hogy pedig a kapás-növények egyáltalán vidékünkön sem a haszonbért, avagy annak megfelelő összeget, ez évben nem adják jövedelmül, eltekintve a haszontól és a munka-értékektől, — mondanunk felesleges, mert hiszen az köztudomású.

A száraz időjárás folytán a kalászos növényzet nem csak nem fejlődhetett ki tökéletesen, nemcsak hogy nem ágazott, nem sarjadzott, de szalmára ép úgy kicsiny maradt, mint a hogy az állandó szárazság miatt az összes tarlók oly sivarak, hogy mai napság már az igás jószág jászlon tartatik és fogyasztja azt a takarmányt, mely télire kellett, hogy maradjon.

Kevés buzaszalma, valamivel több törek — kukoricaszár hiány, kevés széna,

dáriumban: Elemér, Tihamér Árpád stb., nevet is. Miért éppen István, Pista.

Ez nem elég. Az az arc. Az a mogorva tekintet, borzas szemöldök, három ráncal tarkított homlok, nagyon is Mátyás királyos orr, előre ugró, hegyes állkapocs, oly kinézést ad az arc urának, hogy a kacagó arcot mogorvára, a mogorvát meg kacagásra készíti. Ezért a nagy keserűség Száraz uram lelkületében, nagy bánat szívében.

Sziv? Az ő szíve is merészelt egyszer hangosabban dobbanni. Az ő ajka is merte sügögni ezt az édes szót: „szeretlek!” Az ő értelme is ki akart kötni a boldog házasság révében. Ő is úgy tett, mint sok más. Felvette legszebb attilláját, végig ráncos csizmáját, kipederte bajuszát és beállított Varjasnéhoz, megkérendő a szép Berta kezét.

Ne is kérdezzük tovább! Borzasztó. „Hogy nézzen előbb a tükörbe!” Hát tehet ő arról, hogy oly ábrázattal áldotta (vert talán?) meg az Isten.

„Nézzen a tükörbe!” Belenézett s eldobta, hogy ezer darabban csörömpölt szét. „Nézzen a tükörbe!” Vett másikat, harmadikat. Mind az első sorsára jutott!

28 éves volt akkor, három X nehezedett vállaira azóta: de ez idő alatt — ha dobbanni

semennyi sarju, apró répa, alig számba vehető árpaszalma, ez takarmánynemünk állapota és e körülménnyel számolnunk kell!

Számolnunk annál inkább, mert' aligha többbe nem kerül az adott viszonyok között egy-egy darab jószágunk teleltetése, mint a mennyit mai ár mellett kettő ér. Az ez évi gazdasági eredmény — kevés kivétellel tehát rossz, de úgy látszik, nemcsak nálunk, de más országokban is, a mint ezt gabonánk árának örvendetes emelkedése kétségtelenül igazolja.

Szép reményekkel indul a gazda munkájához, táplálja a hit, a remény, a jobb jövő tekintetében és ez jól van így.

Azidei rossz eredmény ne a csüggedés kezdete, hanem a hatványozott munkásságra legyen indok. Számoljunk és azon legyünk, hogy olcsón gazdálkodjunk, javítsuk földjeinket, hogy azokban az erő pótolja a természet mostohaságát, a rossz időjárás következményeit. Reméljük a jobb jövőt, s dolgozzunk lankadatlan szorgalommal, mert a földmivelő-osztály a haza tulajdonképeni alapja, oszlopa; hazánknak pedig élni, virágozni, fejlődni kell! hogy pedig ez így lehessen: a haza alapjának, oszlopjának erősnek, egészségesnek, áldozatképesnek kell lenni!

Lámpákat a nagy-utcára.

Az utcák kivilágítása nemcsak kellemes, de haszonnal is jár, a mellett célszerű is és mégis nálunk e mai kor jó szokása, nem valósíttatik meg.

merészelt az a kis husdarab, oldalbordája alatt — egy tekintet a tükörbe — s meggyógyult. „Rut vagy! visszataszítóan rut!” kiáltja a tükör, susogja a falevél, locsogják a habok s ha mérgében toppant, egy-egy kavics darab gurul tovább hangosan zörögve: „rut rut!”

Családja nem lehetett, de van egy rokona.

Siheder még, erre száll majd vagyona. Pedig gyűlöli, mert szép, daliás s Don Juan s mintha csak növelni akarná keserűségét, Varjas Bertának csapja a szelet. Nem a „tükörnek”, (mint ő nevezi) hanem szép leányának. Szakasztott az anyja! Gyűlölöm, miért nem az enyém.

Gyűlölt is Száraz uram mindent és mindenkit, ami, vagy aki szép.

Ha megürült diurnista állomásért folya-modtak hozzá, meg se nézte az ajánló levelet. — Legjobb ajánló levél az arc — s elvéhez híven, hivatalában egész „rutak kertjét” alapított.

Minden hónapban szemlét tartott köztük. Nem munkájuk, de fizimiskájuk közt. Most ép mérges, hogy egy ipszéje megtalált hizni és most kisimult arcával elrutítja a gárdát. Elcsapta; majd jön másik.

Most is kopogtatnak.

Ha meggondoljuk, hogy közeledik az őszi és utána beköszönt az unalmas hosszú tél, amikor már délután — különösen midőn egy kissé borult idő van 4—5 órakor már lámpát kell gyujtanunk, igyekeznünk kellene, hogy még most legalább nagy-utcánk legyen lámpákkal ellátva.

Szükséges volna ez nálunk nem csak azért, mert télidején korán beesteledik, hanem azért is, mert községünkben a gyalogjárdákra vajmi kevés gond fordítatik.

Hogy mily könnyű szerrel és csekély költséggel lehetne nagy-utcánkat lámpákkal ellátni, azt a következő megtörtént példával óhajtom igazolni. Ugyanis 1879-ben Nagy-Körös városában erős mozgalom indult meg az iránt, hogy az utcák világtassanak ki; de miután a város — mint erkölcsi testület — épen akkor nem volt azon kellemes helyzetben, hogy magára vállalhatta volna a kivilágítás igényelte egész költséget, azon helyes ajánlatot tette a tanács a lakosoknak, hogy barátságos meg egyezés folytán álljon össze 4—5 háztulajdonos és így állítsassanak egy-egy lámpakarót és lámpát (ami ily uton igen csekély összegbe kerül) a petróleumról, a lámpák tisztán tartásáról gondoskodni fog a tanács. A háztulajdonosok ez ajánlatot helyesnek találták, alakítottak a saját körükből egy bizottságot, a melynek az volt feladata, hogy tegyen jelentést a költségek mennyiségéről. A bizottság néhány nap elteltével gyűlésre hívta meg a háztulajdonosokat, megvitatták a dolgot. Miután minden egyes háztulajdonos helyesnek, célszerűnek és úgy szólván nélkülözhetetlennek vélte az utcák kivilágítását, készséggel hozzájárult néhány krnyi költséggel a dologhoz és kiyitték azt, hogy ez uton és módon ma már az egész város mellékutcaival együtt el van látva lámpákkal.

Én nem hiszem, hogy községünk nagy-utcájának igen t. háztulajdonosai is a fent elmondottakhoz hasonló ajánlatot visszatartásának és megvagyok arról győződve

Száraz uram füle mellé teszi írószerszámát. „Ujra kopog, ki az ördög lehet“, s ír tovább.

Az ajtó halkán megnyílik s egy szép nő lép be. Száraz uram fel sem néz rá.

„No, mi kell?“ Halk nevetés a válasz. Nevetés? Ez olyan valami, ami Száraz uram irodájában még soha sem történt. Kíváncsian tekint fel. „Mosolyog! mosolyog! Igazán mosolyog!“ Kiáltja önfeledten s örömeiben ugrás közben feldönti a széket. „Mosolygott!“ morgogja elfeledve, hogy tanu is van jelen.

A szép nő megunt a dicsőséget. — De kérem, szolgabíró ur!..“

„Vagy úgy? Mivel szolgálhatok?“

„Egy öcsém van, szeretném behozni diurnistának. Sovány koszt biz az, de annak sem való, oly vásott roszt.“

„Mosolygott .... mosolygott! ... Vagy úgy?“

Küldje el... holnap... ma... nem, küldje azonnal. Akceptálva van. Mosolygott!.. dörzsöli sovány kezeit örömittasan Száraz uram, ki észre sem vette, hogy a szép nő kionsva, protegáltjával már vissza is jött.

„Terringettét! szép csinos fickó! — Mind egy! Mosolygott, nem mogorva, mint a többi!..“

„Mit áll itt? Menjen hivatalába, dolgozzék! ... Nem tudja, hogy mit?... Hát pipáljon adig! Ahhoz csak ért? Itt a pipám, ott a dohány. Szép pipa, jó dohány! Menjen!“

Ez a mosoly nagy változást szült Száraz uram életében. Hivatalát elhanyagolta.

Hogy ne!

Hiszen a tükör, falevél, habok s kavics-

hogy községünk érdemes előjárósága szívesen hozzájárulna a költségek viseléséhez és mint N.-Körös városa, úgy községünk is csekély költséggel az utcai kivilágítás által egy nagy lépéssel haladna előbbre.

Mint soraim elején is említém, az utcai kivilágítás községünkben nem csak azért volna szükséges, mert télidején korán besetetedik, hanem azért is, mert gyalogjárdánk oly állapotban van, hogy midőn az ember megy rajta, minden pillanatban tarthat a láb- és nyaktöréseket könnyen előidézhető elesésektől, míg ellenben ha az általam igen helyesnek és csekély költséggel kivihetőnek vélt utcavilágítás megvalósítatik, ez eshetőségektől még este is megóvatik a járó-kelő közönség, nem említve azt, hogy a vagyonbiztonság emelésére ép oly célszerű a kivilágítás, mint-hogy előnyös a kocsiközlekedés által előidézhető veszély elhárítása szempontjából.

Ajánlom soraimat a t. nagy-utcai háztulajdonosok szives figyelmébe és remélem, hogy felszólalásom nem hangzik el nyomtalanul!?

G. V.

Helyi és vegyes hírek.

— **A király születésnapja.** Községünk mint minden évben, úgy az idén is ünnepélyes mise és ima által emlékezett meg koronás királyunk születésének évfordulójáról. A társas, avagy hivatalos ebéd nálunk nem szokás s így a pohárköszöntő elmarad, de azért nincs sem e faluban, sem e hazában egyetlen magyar sem, ki szíve mélyéből öszintén ne kívánná „áldja meg a magyarok Istene ő Felségét, a mi alkotmányosan uralkodó királyunkat minden áldásaival és éltesse őt az emberi élet legvégső határáig boldogan!“

— **Határjárás.** Örgróf Pallavicini Sándor uró méltóságától a község által megvett tófenék és kurca-réti földek határjárása e hó 23-án fog megejtetni. Épen legjobbkor, az aratásnak vége, a mérnök bátran — kártétel nélkül fölmérheti a kerületet, oszthatja be a térképen az egyes parcellákat és azokat természetben is kikapcsolhatja. Célszerű volna munkát befejezté-

darab, mint azt mondja: „mosolygott!“ életemben először mosolyogtak reád!..

Az örökségre váró rokon havi kijárója egyre soványabb lett, míg az új diurnista havonta fizetésemelést kapott, pedig nem erőltette meg magát a munkában, lévén egyedüli dolga a pipázás: A szép pipából, jó dohánynyal, „persze.“

Száraz uram gondolkozott.

Igy telt nap, nap után, év után év.

Száraz uram most szorgalmasan jár hivatalába, mint susogják: „végreideletet irni. Minden új nap széttepte a már megírottat. Irt másikat. Egy oldalon fogyott, más oldalon nőtt az összeg.“

A végreideleti tanuk szomoruan rázták a fejüket, ha a rokonörökösselel találkoztak.

Végre elérkezett a szomorú nap, midőn Száraz uram rezidenciáját a mennyekbe volt átteendő.

Szomoruan gyülekeztek ágya mellé az ismerősök.

Az öreg nyugodt. Elbucszott tőlük.

Kis női arcképet nyom száraz ajkához ...

„Mosolygott... Ő mosolygott...“

Midőn a végreideletet felbontották, általános volt a csodálkozás, (kivéve a két tanut.)

„Minden vagyonom Fodor Berta urnő s rokona, Fodor Géza diurnista közt egyenlően osztassék meg. Rokonomat sem akarván kizárni, részére hagyományozok 50 forintot, mely összegből vegyen egy sirkövet nekem.“

A végreidelet utolsó passzusa így szólt:

„Azért az egy mosolyért!“

(„O. É.“ után.)

Cs. M.-é.

vel azonnal az árverést megtartani, hogy ki-kij tájékozassa magát a jövő 1887-iki gazdasági évet illetőleg. Mint értesülünk, a határjárás alkalmából örgróf uró méltóságát Novák József ügyész helyettesítendi.

— **A tömörkényi templom-ügye** ismét megakadt, de csak rövid időre. Az ügy tovább nem haladhat, míg örgróf Pallavicini Sándor, a kerület képviselője, körünkbe nem érkezik. Van ugyanis egyet-mást kérendő, elintézendő, mert mint köztudomásu, az örgrófi család birtokain levő templomoknak kegyura, már pedig templomépítésnél a kegyurnak nemesak kötelességei vannak, de jogai is.

— **Megyegyülés** volt e hó 19-én. A rövid gyűlésre visszatérünk lapunk jövő számában, miután a jelenben térszűke miatt jelentésünket nem közölhetjük.

— **Községi rendkívüli közgyűlés** volt e hó 15-én. Az új törvények követelményeinek hogy elég tétessék, a szervezeti szabályok készítésével megbízott bizottságnak adattak ki a vonatkozó rendeletek és átiratok.

— **Bál.** A helybeli 48-as kör e hó 22-én, azaz ma, vasárnap, Kovács Tóbiás helyiségében bálát rendez.

— **Ülés.** A körös-tisza-marosi ármentesítő-és belviz szabályozó társulat központi választmánya augusztus hó 25-én H.-M.-Vásárhelyen ülést tart.

— **Tenyészállatkiállítás.** Gazdáinkat érdekelni fogja, hogy Kolozsvárott f. augusztus hó 28—30-án fog megtartatni a IV-ik tenyészállatkiállítás, a lóvásár és lóárverés. A kiállításra lovak, erdélyi magyar és fajú idegen szarvasmarhák, bivalyok, juhok, sertések és baromfiak oly szép számmal lettek bejelentve, hogy a legkedvezőbb alkalom kínálkozik gazdáinknak a szép Erdély híres állattenyésztésének megismerésére. Ugyanez alkalammal lesz ott az országos vásár és m. kir. fogarasi államménes lovainak nyilvános árverezése.

— **A budapesti állami közép-ipartanodában** a beiratások f. évi szeptember hó 1-ső napjától 10-dik napjáig tartatnak; a tanulóknak a beiratásnál szüleikkel vagy gyámjaikkal kell megjelenniök.

— **F. hó 12-én** ismét egy szerencsétlen lefordulás történt községünkben, minek áldozata Bánfi Lőrincné lett, amennyiben oly szerencsétlenül esett, hogy balkarja tökéletesen eltört. Hogy ily gyakran történnek nállunk a kocsik lefordulásai, annak nem egészen a gyakorlatlan kocsisok az okozói, hanem okozza ezt legnagyobb részben sajnálatra méltó közlekedési utaink, amire valóban egy kissé több gondot is lehetne fordítani, hogy meg legyenek akadályozva az életveszélyes lefordulások.

— **Lopás.** Suti Mártha ládáját f. hó 19-én midőn távol volt hazulról, Barna Anna feltörte és 6 frtot ellopott. Azonban nem sokáig örülhetett a bűnös uton szerzett pénznek, mert Vass György csendőr őrsvezetőnek sikerült a tettest még aznap az ő személyében felfedezni.

Közgazdaság.

Hét, hét után mulik, de a gazdaközönségre annyira szükséges eső, elmarad. Megeredtek ugyan a héten az Ég csatornái — el volt borulva, azt hittem, hogy elegendő eső leend — de mint oly sokszor — csalódtam. A tartós szárazság az ugarolást majdnem lehetlenné teszi, a hol ugarolnak, az sem sokat ér, mert a föld tulszáraz, de a szárazság tönkre silányította az idej dohány, répa és kukoricatermést is.

Az aratási, cséplési és illetve nyomtatási munkák befejezvék, az eredmény igen különböző, de kevés kivétellel a közepes termésen aluli.

Gabonaáraink természetesen a buda-

pesti árakkal emelkedtek, a kereskedők közötti verseny pedig azt eredményezte, hogy oly árakat ér el gazdaközönségünk, minőt ezelőtti időkben soha el nem ért. (Természetesen a pesti árakhoz viszonyítva a helyieket.) Hátha még távirat hivatalt volna helyben, hogy nemcsak a kereskedő tudná, hogy mi ujság ott fent Budapesten, hanem mi is, akkor nem volnánk kitéve annak, hogy a kereskedő állítását feltétlenül valónak vegyük.

Az állandó szárazság kifolyásaképp a tarlókon, de egyáltalán, legelő nincs, mai nap már az igásjószág jászlon tartatik, mi az anélkül is csekély takarmány készletet veszedelmes és aggasztó módon fogyasztja, apasztja és annak árát fokozza, az anélkül is csekély értékű, illetve áru jószág árát, még inkább csekélybiti és ma-holnap a jószág árak az 1863-iki évihez lesznek hasonlók. A lovak ára egyedül maradt meg majdnem a régi, minden egyéb jószág ára pocsek.

Kívánatos volna, hogy rövid időn bő esőzésünk legyen — ellenesetben már a szárazság jövő évi szántás-vetésünkre is rossz befolyással leend. v.

Aramie.

Egész kis irodalom keletkezett utóbb a ramie-ről, egy növényfajról, melynek termesztését a magyar gazdaközönségnek erősen ajánlják. És amennyit mi olvastunk a dolgról, határozottan javasolhatjuk a kísérleteket minden földmivelőnek, mert valóban szép haszonra mutatkozik kilátás, ami kétszerte csábítóbb a gazdák jelen kedvezőtlen termelési és kereseti viszonyai között.

A ramie az urticeák családjához tartozik, közeli rokonfaja a közönséges csalánnak, az évelőkhöz tartozik és nem valami gondos ápolást igényelve, csak nem minden talajon tenyészképes, egyszeri ültetés után 15 éven át termőképes és középéghajlat alatt három, de legkevesebb két termést ad évenként.

A ramie-ről egyik szaktekintély: Machik József budapesti műegyetemi tanár ezeket írja többek közt véleményében:

A ramie rostot a chinaiak kötelek és hálók készítésére használták, mert azon tulajdonsággal bír, hogy a vízben el nem rothad. Abból készítik továbbá ruhakelméket is, melyek nyáron kellemesen hűvösek és végre oly kelméket szőnek belőle (és ilyeneket most már szőnek Párisban is), melyek versenyeznek a selyemmel és a bársonnyal.

E növény jószágra nézve hasonlíthatlanul fölülmulja a lent és pamutot.

A ramie termesztésére nézve határozott számításokat tartalmaznak a megjelent röpiratok és láthatólag szolid alapon azt mutatják ki, hogy 600 frt kiadással 1800 frt évi bevétel áll szemben, ha a ramienak rostjait nyersen adja tovább a természet. Ha tiloló gépet is beszerez, a haszon még sokkal nagyobb. Tilolási géppel kedvező eredményű kísérletet tett a Schlick-féle gyár.

Ez az új termelési kérdés, ismételjük, messze körök figyelmét érdemli meg nálunk. Akik a részletek iránt érdeklődnek: forduljanak Diner Edéhez Budapestra, V. kerület, vadász-utca 15 sz.

A Brassói kiállítás.

Brassóból f. hó 8-ról írják: A Brassói iparkiállítás ma nyitották meg ünnepélyesen.

Dück József megnyitó beszédében

hangsúlyozván a kiállítások hasznát és jelentőségét, nagy súlyt fektet főleg a helyi kiállításokra, melyek az illető vidék iparos munkáját az érdeklődő közönségnek bemutatják, a fogyasztókat a meglévő ipartermékekre figyelmeztetik, a helyi ipar versenyképességét a külfölddel kitüntetik, a meglévő kereskedelmi összeköttetéseket megszilárdítják és újakat teremtenek. A kiállításon látni lehet, hogy mit termel Brassó, mi hiányzik és mit kell az ipar fejlesztése érdekében tenni.

A kiállítást az áruházban rendezték el, melynek tágas termei igen alkalmasak a tárgyak szakszerű elrendezésére és besztására. A kiállítás igen sikerültnek mondható és berendezése kitünő. Bámulatra méltó, hogy mi mindent termel a brassói iparos és mily csinnal és izléssel dolgozza fel a nyers anyagot.

A kiállítás 3 főcsoportra oszlik: u. m.: az iparkiállításra, a kulturhistóriai kiállításra és a női munkák kiállítására. Mirdegyike igen gazdag és megérdemli a tanulmányozást.

Életre való gondolat volt Brassóban, mely Erdély legiparosabb városa és kereskedelmi tekintetben kiváló fontossággal bír, kiállítást rendezni éppen most, midőn a romániai vámháboru által az itteni ipar belfogyasztásra van utalva. Mindeddig jóformán nem is tudtuk, hogy mily ipar felett rendelkezik Brassó.

Vidéki hírek.

Szentes. Még néhány nap — és a városi közgyűlés határozni lesz hivatott a vasutgyben. Határozott ugyan már évekkal ezelőtt is a város közgyűlése, de akkor a viszonyok és körülmények mások voltak, ma lehetséges a létesítés — akkor nem volt az — azért, hogy ma jövedelmezőbb lesz-e? megmutatja a jövő!

A dal- és zeneegylet a pécsi dalárversenyéről ezüst érmet hozott! Az elért eredmény, illetve siker kielégítő, a kitüntetés pedig legyen záloga az iparkodásnak és kitartásnak és a jövőben biztos győzelemnek. Sajnos, hogy vidékünkön „dal- és zeneegylet“ kevés van és még inkább fájlandó, hogy az intelligencia sem tényleg, sem anyagilag nem támogatja a jobb sorsra és nagyobb pártolásra méltó egyletet.

A szintársulatnál alkalmazott zenekar 16-án zeneestélyt rendezett a kaszinóban, nem jelentek meg annyian, mint az érdekes program, a közreműködők megérdemelték.

Műkedvelői előadás is volt e hó 17-én, még pedig jótékonycélu. A közönség rendkívül szép számban jelent meg és így vált lehetségessé, hogy a színészek, a kaszinó és a nőegylet egy-egy összeggel gyarapították vagyunkat. Népnünnepélyt rendezett a szintársulat szt. István napján. A program, mint az eféle mulatságnál, itt is változatos, a népkertben meglehetősen részvét mellett lett megtartva.

H.-M.-Vásárhely. „A közfürdő megnyitott!“ Nagy horderejű szavak ezek és quasi korszakot alkotnak a város történetében. Éskétségtelenül befolyással leend eme fürdő a közegészségügyre, de meg mi azthisszük, nem nagy idő múltán a „közfürdő“ — télen „gőzfürdő“ leend! A város törvényhatósága e hó 10. és 11-én közgyűlést tartott, egyhangulag, lelkesedéssel fogadta el a közgyűlés Borsodmegye feliratát a „Janszky“ ügyben.

E remekmű szerzője Borsodmegye főjegyzője: Lévy József (koszorus költő). Az alkapitányi állás betöltésével a választás az eddigi tollnok, Sallay Jánosra esett.

A gazdasági, ipari, s kereskedelmi szaktanítással egybekötött felső népiskolában az 1886/7-iki iskolai évre a beiratások szeptember

hó 8-áig tartanak, bár a rendes előadások már e hó 6-ikán kezdetüket veendik. Tandíjj egész évre 2 frt 50 kr.

A vörös-kereszt egylet e hó 22-én népnünnepélyt rendez pénztára javára. A program igen változatos, 21 pontból áll, hogy a népnünnepélyt tánc követi, mondannuk ép oly felesleges, mint említeni azt, hogy a csekély belépti jegyek árát túlfizető jótékonytságot gyakorol.

Csongrád. Volt bál, vigalom, buesu, van színészet — Szenteknek lesz vasutja, a pártok viaskodnak, az egyének hirlapilag a polemiaát folytatják, ezek momentumai ennek a jobb sorsra méltó város életének! A régi templom tornya ujjá alakittatik — vajjon a hívők boldogan fognak-e az Ur házába az új toronybeli, régi harang hívó hangjára elmenni, mint ezelőtt, a jövő titka; de mi nem hisszük, nem pedig azért, mert ezen város avagy község talán az egyedüli a megyében, mely nem halad előre, de inkább hanyatlik.

Szeged. Lázás gyorsasággal dolgoznak a színház felszerelésén, berendezésén és pár hét multával készen lesz Thalia temploma, szebben, célszerűbben berendezve, mint volt. A dalárda pécsi utjáról visszatért kitüntette, mint azt hitték, várták és joggal remélhették.

A város élénkülni kezd, jönnek a szülők gyermekeikkel, van lakás és ellátás keresés, örvendező s buslakodó fiatalokat látni, ma-holnap beállanak az előadások, e helyütt megemlítőnek véljük az új gymn. épületet, mint olyat, mely ritkítja párját, mely a mai kor követelményeinek megfelelően építettet s szereltet föl.

A király születésnapján kellemetlen incidensre adott alkalmat ama körülmény, hogy Chilko kántor az isteni tisztelet alatt a „Gott erhalte“-t énekelte, magyarul ugyan, de az eredeti szöveggel, a tisztelgéseket követő disztrakción pedig a zenekar ebéd előtt és a főispán dictiója után játszta el a „Gott erhalte“-t. Ez, ha jól tudjuk, eddig nem történt Szegeden, most, hogy megtörtént épen nem helyeselhető. Magyar városban, magyar emberek ünnepezték a legelső magyar, a király születésnapját — ott a magyar himnusz helyén látjuk, de a rossz emlékü dallamot nem! A szt. István-napi lóversenyéről még most tudósítást nem írhatunk, csak jelezhetjük, hogy a részvét rendkívül nagyra mutatkozott.

Dorosma. Az ottani csendéletet néhány nagyobb tüzeset zavarta meg, e hó 16-án a Dóra örökösök háza gyuladt ki — a pusztító elem 3 házat hamvasztott el, 17-én pedig Cekus Andor tanyáján szalma, széna termése esett áldozatul ama vigyázatlanságnak — hogy a kis gyermekek gyufát kerithetnek kezük ügyébe. Hogy épen Dorosma se tegyen kivételt a sok népnünnepélyt rendező községek s városok lajstromából e hó 20-án a fürdőbélrlőség változatos és érdekes programmu népnünnepélyt rendezett a sziksós fürdő helyiségeiben, volt a közeli erdőben tánc, tűzijáték, sok szegedi vendég, de nem volt célszerű épen a lóverseny napjára tüzni a népnünnepély megtartását.

Félegyháza. A változott viszonyok dacára is megtartja a tervbe vett népgyűlést Félegyháza a „Janszky“-ügyben. Vajjon ezt helyesen teszi-e? elbírálni nem akarjuk, de aligha nincs oly közügye e városnak, melynél a kitartás, de még inkább az összetartás, az egyöntetűség szükségesebb volna, mint egy minden irányban bevezetett ténynyel szemben a további működés.

Az iskolaügy, a tisztviselők fizetésének felemelése oly két ügy, mely a közelmúltban tárgyalatott, elvettetett, levettetett a napirendről és marad minden úgy, a mint volt! Csak

ép felhozni akartunk például egy két vitalis érdekű közügyet, mely ma már túlhaladott és nyugszik — avval szemben, hogy ha egy bevégett politikai — habár kétségtelen az ország alkotmányát, a nép érületét mélyen sértő ügyről van szó, a nyugalom, a napirendre átérés nem oly gyors, szeretünk politizálni. Aligha nem azon most említett ügyek jelzette módoni elintézése oka annak, hogy többen a véghöl társulnak, hogy egy „városi egyesület“-et alakítsanak, mely a községi élet tényezőit, tevékeny erőit a közzjóra való munkálkodásra összehozni volna hivatott.

Nemcsak népgyűléseket terveztek és tartottak most országszerte, de az egész alföldi népünnepélyeket is rendez, e példát követi most Félégyháza is — a program változatos és olyan, mint minden jól tervezett népünnepélyé. A városban levő többféle tanintézet igazgatósága hirdeti az iskolai év kezdetét a szülők örömeire? bánatára? nem lehet általánosságban mondani, mert bizony sok gyermeknél is öröm, hogy hazulról távozhatik — bánat másoknak, hogy a kedves otthont el kell hagyni, de hiszen a mai világban nincs gyermekész, kicombinálja a gyermek, hogy szükséges eme rossz, hogy „otthon“-t alapíthasson ő is.

Kecskemét. A Janszky-ügy kísértett ott is, mint minden magyar városban; a tervbe vett népgyűlés elmaradt, mert a királyi kézirat eloszlatta az aggályokat s a közgyűlés még Borsodmegye remek felirata fölött is egyszerűen a napirendre tért át.

A városban állomásozó 4-ik honvéd huszárezred tisztikara e hó 7-én d. u. 3 órakor a rendes katonai lövöldében családi színezetű, igen sikerült díjlövészetet rendezett, a nyertesek érdekes és értékes emlékekkel tüntették ki; volt tüzijáték és az elmaradhatlan tánc rekesztette be az élvezetes mulatságot. Prédics László hangversenye műélvezet tekintetében igen sikerült, de anyagi eredménye silány; a művész és kedves nővére nem ily pártolást érdemeltek — de úgy látszik nem igen nagy a művészet pártoló közönség Kecskeméten, bolond-malom, lovarda és ilyfélék hatnak, vonznak, de egy ott született művész és a művészet létrájának alapfogain már messze túljáró művésznő, azok pártolása nem tartozik a nagy alföldi város lakóinak kötelességéhez. Egyébként az a nélkül is élénk város ismét lendül, az ifjuság egy csekély része távozik a tanulmányi év kezdetével, míg sokkal többen már most kezdenek gyülekezni, az új iskolai év itt van.

Kis-Kun-Halas. Ha szerte tekintünk a közelben és távolban, azt észleljük a községi élet ma már párt élet! Így van az Halason is.

A nép állítólagos (?) jó barátai megtagadták a legutóbbi közgyűlésen a hivatalnokok fizetésének törvény rendelte megállapítását, illetve felemelését, az intelligencia legnagyobb részét távol maradt a gyűlésből, a megjelentek pedig a takarékoság (?) szempontjából nem emelik a tisztviselők fizetését; megkívánjuk, hogy a tisztviselő becsületes, szorgalmas legyen, a törvényhozás újabb és újabb terheket róv reájuk, kvalifikálnak kell lennie; — családos is lehet tisztességesen és rangosan is kell, hogy éljen — de miből? Vagy talán megint oda jussunk a hol a „régiek“ voltak, hogy csakis gazdag ember lehetett tisztviselő! A kellő és szükséges fizetések megtagadása által épen a „nép“ gyermekei számüzetnek a hivatalokból — nem a „nép“ érdekét mozdították hát elő azok, kik a hivatalnokok fizetését a „régiben“ hagyták, hanem épen annak érdeke ellen dolgoztak — de hát oly szép az a szólásmód és oly tetszetős némely fülnek „spórolni kell, sok a teher, nem bírja a nép!“

A népbank részvényei kellő számban je-

gyezvők és így misem áll utjában annak, hogy az alakuló gyűlést megtartsák, meg is lesz az rövid időn.

Hasznos tudnivalók.

— **A zöldségtermés szaporítása.** Vannak kertészek, kik a korai kalarábéból, káposztából stb. többszörös termést tudnak produkálni, mintsem ez a szokásban levő eljárás mellett lehetséges. A kalarábét illetőleg, a gumóknál, midőn ezek nagyságuknak körülbelül két harmadát elérték, kivágják a szivleveleket. A metszési seb csakhamar beheged s a levelek hónaljában levő abventív rügyekből minden gumón körülbelül 3—4 mellékgumó származik, melyek iz és nagyság dolgában nem maradnak el a mögött s a melyek majdnem ugyanakkorra teljesen kifejlődnek, a mikorra az eredeti gumó kifelődött volna. A korai káposztánál az első termés felhasználatik, a gyökeret azonban nem huzzák ki. A fej levágása után négy-öt hétre a hátramaradt csutakon 3—4 fej kepződik, melyek szintoly jól kifejlődnek s oly finomak, mint az eredeti. Legtöbb helyen a fokhagymát kora tavasszal, márciusban vagy áprilisban szokták ültetni 20—30 centiméter sor távolságra. Ha azonban nagyobb hagymákat akarunk kapni, célszerű lesz azokat már októberben ültetni. Vékony lombtakaró alatt igen jól áttelelnék. Hogy a tavasszal rendszerint beálló hagymahiányt fedezzük, az ezüst-fehér kerek, lapos párisi hagyma magvát már augusztusban elvetjük valami régiebb trágyaágyba. Októberben az ironvastagságú növényeket jól felporhanyított földre kiültetjük, egymástól 30 cm. távolságra. Ez eljárásnál május vége felé igen szép és nagy hagymákat arathatunk. Az egésznek gondozása nem áll egyéb munkából, mint hogy a talajt lazán és tisztán tartjuk s télen az egészset lombbal borítjuk be.

— **Jó záró dugók** a háztartás egyik fő szükségletét képezik. Sokszor valmely üvegben folyadékot, például bort akarunk úgy elzárni, hogy közbe-közbe egyrészt kivehessünk belőle; a parafadugasz e célra nem célszerű, mert ennek oly foku beszorítására, hogy tökéletesen zárjon, igen nagy erő szükséges s a ilyen erősen bedugott parafadugó a kihuzáskor rendszeren semmivé lesz. A mondott célnak kitűnően megfelel a következő szerkezetű dugó: esztergályoztassunk egy dugót fából, úgy, hogy az üveg szájába illő részének közepén mintegy ujjnyi vagy hüvelyknyi szélességben pár m.-méter egyenletes réteg távolítottak el; ezen mélyedésre huzzunk fel egy a kereskedésekben kapható gummi gyűrűt, mely ott megfeszülve lelesni többé nem fog. Ily dugó oly erősen képes zárni, hogy még szénsavtartalmú folyadékkal telt üvegek is pontosan és kilöketés veszélye nélkül dugaszolhatók el vele — használható ez hordódugó gyanánt is.

— **Butorfényesítő.** A fényesített butorokat rendszeren közönséges petrolummal szokták tisztítani: e helyett jobb, ha a petrolumot előbb megmelegítjük és annyi fehér cerazint (földi viaszt) teszünk hozzá, a mennyit a petrolum egyötödrésze nyom; a keverék kihűlvén, azonnal tisztíthatjuk vele a butort, flaneldarabbal jól megdörzsöljük, csodálatos fényt nyer s úgy néz ki, mintha újdonat új volna.

— **A lámpabél megszenesedését** könnyen megakadályozhatjuk oly módon, hogy használat előtt ecetben áztatjuk és aztán megszáritjuk. Az ilyen bél az égéskor nem szenesedik meg, mi szembeötlőleg több tekintetben előnyös.

— **Porcellán ragasztása** céljából tisztogassuk meg jól az illető eltört részeket, azután kenjük be vízüveggel és illeszszük össze. Az ily tárgyakat azonban nem szabad azonnal használatba venni, hanem 1 és fél napig hagyjuk nyugodtan állni. Ez idő alatt a vízüveg

annyira megkeményedik, hogy a meleg vízben sem oldódik fel.

— **A franciák az apró marhát** következőleg ölik meg: Felnyitják a tyuk száját és egy éleshegyű, keskeny pengéjű késsel szájába nyulva hátrafelé egy metszést tesznek, mely a gerincagyat elmetszve egy szempillantás alatt halált okoz, az így megölt apró marhát lábainál fogva felfüggesztik, mi által tökéletesen elvérzik; míg meleg az állat, leszedik tollait, mikor is bőre természetesebben néz ki, mintha leforráztatik.

— **A kabátok posztógallérját** a következő módon lehet megtisztítani. Először nedvesítsük meg esővízzel, aztán öntsünk reá helyről-helyre szalmiakszeszt. Ekkor a piszkot egy késsel el lehet távolítani. Ezután egy szivacs segélyével tiszta vízzel dörzsöljük meg az illető helyet és így folytassuk, míg az egész gallér tiszta lesz.

— **Vaj albumi-papirban.** Franciaországban használják e papírost a vaj csomagolására és a vaj benne hónapokig frissen eláll. A vaj előbb kettős vászonboríték közt kidagasztatik és azután tétetik az albumin-papirba. E papír tojásfehérével következőleg készítették: A tojásfehérét habbá verjük s minden tojásfehéréhez egy gramm konyhasót és egy 1—2 gramm salétromot keverjük. Ezen keverékkel száraz papírost jól beitatunk s azután a papírt vasaló segélyével megszáritjuk.

— **A megsárgult elefántcsont** ismét tiszta és szép fehér lesz, ha vízzel megnedvesítjük és üveg bura alatt kiteszszük a napsugarak egyenes behatásának.

— **Átlátszó üvegragasz.** A közönsége ragaszokot dvalevőleg sárga színtűek és ezért az ablakokon stb. nem szépek. A következőleg lehet teljesen színtelen ragaszt ellőállítani: egy légmentesen elzárható üvegbe tegyünk 75 gr. kis darabokra szeldelt kaucsukot és öntsünk reá 60 gr. mastiget és digeráljuk 8 napig, míg ez is föloldódik. Az így nyert ragaszt épen úgy lehet használni, mint a többi közönségest.

Felelős szerkesztők:

HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

Árlejtési hirdetmény.

Mindszent község iskolaszéke az 1886/7. tanévre az összes iskolák és tanítói lakoknak télire való fűtő anyagának beszerzését árlejtés uton adja ki a következő feltételek mellett:

1. Tartozik a bérlő az összes 25 kemencét, melyek közül a községben van 13, a mindszenti tanyák között 8, a tömörkényi oldalon 4, az egész téli idény alatt, vagyis f. évi november hó 1-től 1887. április hó 30-ig száraz, nyomtatott, panaszt nem engedő minőségű szalmával ellátni, annyival, mennyi a fűtő jelzett időre szükséges, az illető bérlő által saját fuvarán helybe szállítani és berakni.

2. Az árlejtett összeg három részben fog az iskolaszéki gondnok által kifizettetni; az első rész f. é. október 1-én, a 2-ik részlet 1887. évi január 1-én, a 3-ik részlet ugyanazon év április 30-án.

3. Ezen árlejtéshez az iskolaszék jóváhagyása szükséges.

Az árlejtés f. hó 29-én d. u. 3 órakor a község ház tanács termében történik.

Az elnökség.